



Doc. dr. sc. Halid Ganija
Ul. Zmaja od Bosne br. 15.

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

E-mail: ganjah1@yahoo.com



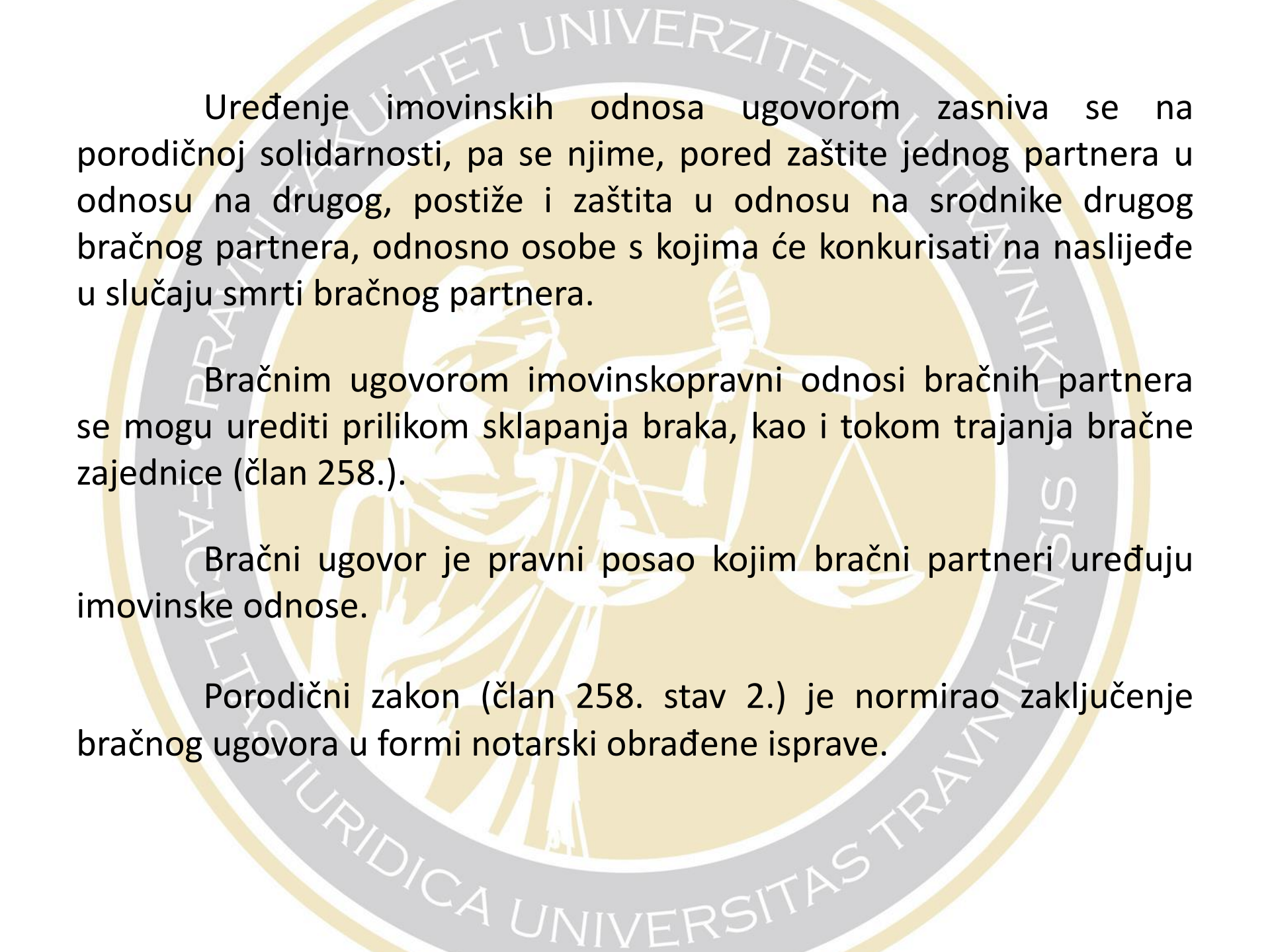
Predmet:
BRAČNO PRAVO

3. UGOVORNI IMOVINSKI REŽIM

Polazeći od izmjena koje su se desile u našem privrednom sistemu u kojem privatna svojina ima daleko veći značaj od onog koji je imala ranije, kao i od potrebe i zahtjeva da bračni partneri sami uređuju međusobne imovinske odnose, u naše pravo je uvedena mogućnost ugovaranja bračnih imovinskih odnosa.

Uvođenje ove mogućnosti znači uporedno postojanje dva imovinska režima:

- zakonskog i
 - ugovornog,
- o čijoj primjeni bračni partneri odlučuju (ne)zaključenjem bračnog ugovora.



Uređenje imovinskih odnosa ugovorom zasniva se na porodičnoj solidarnosti, pa se njime, pored zaštite jednog partnera u odnosu na drugog, postiže i zaštita u odnosu na srodnike drugog bračnog partnera, odnosno osobe s kojima će konkurisati na naslijeđe u slučaju smrti bračnog partnera.

Bračnim ugovorom imovinskopravni odnosi bračnih partnera se mogu urediti prilikom sklapanja braka, kao i tokom trajanja bračne zajednice (član 258.).

Bračni ugovor je pravni posao kojim bračni partneri uređuju imovinske odnose.

Porodični zakon (član 258. stav 2.) je normirao zaključenje bračnog ugovora u formi notarski obrađene isprave.

4. UGOVOR O POKLONU IZMEĐU BRAČNIH PARTNERA

Ugovorom o poklonu jedan bračni partner besplatno (bez naknade) prenosi pravo svojine na nekoj stvari ili imovinskom pravu drugom bračnom partneru, a ovaj drugi to prihvati, odnosno tu stvar ili pravo prima u svojinu.

- Važeći Zakon o obligacionim odnosima (u daljem tekstu: ZOO) ne uređuje ugovor o poklonu, tako da će se na nj, do donošenja ZOO BiH primjenjivati pravila prihvaćena u sudskoj praksi i teoriji.

Odredbe o ugovoru o poklonu sadržane u Prednacrtu ZOO (iz 2004. godine) ne razlikuju se puno od ovih pravila, pogotovo u dijelu o opozivu poklona.

Na vraćanje poklona se primjenjuju pravila o opozivu poklona. U Prednacrta ZOO BiH opoziv poklona je riješen na sličan način kao u pravilima koja se sada primjenjuju.

Do opoziva poklona može, znači, doći:

- Ako bračni partner - **poklonoprimac** svojim ponašanjem prema bračnom partneru - poklonodavcu ili nekoj njemu bliskoj osobi pokaže **veliku nezahvalnost**. Po ovom osnovu bračni partner ima pravo opozvati poklon ukoliko je njegov bračni partner učinio krivično djelo prema njemu.
- Ako bračni partner - **poklonodavac osiromaši** tako da ne može osigurati svoje nužno izdržavanje ili ispunjavati zakonsku obavezu izdržavanja.

5. ODGOVORNOST BRAČNIH PARTNERA ZA OBAVEZE PREMA TREĆIM OSOBAMA

Bračni partneri mogu prema trećim osobama preuzeti obaveze vezane za buduću ili za već postojeću bračnu zajednicu.

Njihova odgovornost za obaveze preuzete prema trećim osobama i zavisi, u prvom redu, od vremena njihovog nastanka - od toga da li su preuzete prije sklapanja braka ili u toku braka.

Za obaveze koje su nastale prije sklapanja braka odgovara onaj bračni partner koji ih je preuzeo, bez obzira na to radi čega su one nastale.

Ukoliko su obaveze nastale **u toku braka**, odgovornost za njih zavisi od toga radi čega su preuzete. Iz odredbe člana 262. PZ, koja normira zajedničku odgovornost oba bračna partnera, proizlazi da za obaveze preuzete za podmirenje **ličnih potreba** odgovara bračni partner koji ih je zasnovao.

Obaveze za koje bračni partneri odgovaraju zajednički su normirane drugim propisima.

Tako, Zakon o obligacionim odnosima normira solidarnu odgovornost bračnih partnera (tj. roditelja) za štetu koju drugom prouzrokuje njihovo maloljetno dijete (članovi 165-166. i članovi 168-169.), te za štetu koju sami oni zajedno prouzrokuju (član 206.).

